

RONDE TAFEL NO 22
GRA(P)
1 april 2026, Amsterdam

**Gerrit Rietveld
Academie**

Te gast bij: **Tarja** tarja.szaraniec@rietveldacademie.nl 06-48780467
Marek marek.vandewatering@rietveldacademie.nl 06-22094397

Notulen

Aanwezig: Tarja (GRA), Marek (GRA), Augusta (WdKA), Deniz (WdKA), Mai Linh (HKU), Snir (DAE), Stella (Fontys), Nonie (St Joost), Zanne (KABK).

Afmelding van: Maartje (KABK), Diana (Minerva), Anne-Marie (ArtEZ), Alan (OBK & Fontys), Magda (ArtEZ) en Martijn (Kerkrade).

Geen bericht: Chequita (Zuyd).

Op maandag 1 april 2026 zal de 22e *Landelijke Ronde Tafel bijeenkomst* van Vooropleidingen voor de Kunsten plaats vinden bij de **Gerrit Rietveld Academie** in Amsterdam.

Deze editie heet GRA(P). We zullen ingaan op de "P". Misschien jullie al ter ore gekomen dat er een brief ligt over het toevoegen van deze letter bij de BKE BDB certificeringstraining. Dan wordt het de BPDB, oftewel de Basis Pedagogisch-Didactische Bekwaamheid. In het geactualiseerde advies van de adviesbestuurscommissie veerkracht aan het Sac KUO wordt dit uitgelegd. De GRA komt er in voor en onderschrijft een "sterk pedagogisch-kritisch BDB-programma waarin casuïstiek, kritische theorie en reflectief handelen centraal staan."

Programma:

De voertaal is Nederlands. Je wordt opgehaald bij de receptie (ingang). Tarja

9:45-10.00 Inloop met koffie, thee en lekkernij. Een paaseitjescirkel wacht op ons in het Benthem Crowwel-gebouw.

10.00-10.10 Welkomstwoord **Marek** Marek geeft een presentatie over de twee vooropleidingen van de GRA: De oriëntatiecursus, duur 25 weken, zaterdagen, €1250. Een het Voorbereidend Jaar, 25 weken, 3 dagdelen per week, €3000.

Zanne vertelt over de studenten op de KABK die aan de oriëntatiecursus (15 zaterdagen) kon deelnemen op kosten van de gemeente. De gemeente gaf een subsidie van €1000 en sponsorde daarmee een plek voor iemand die dat anders financieel niet kon dragen. Deze deelnemer werd op inkomen niet getoetst omdat de academie daartoe niet bevoegd is. De test vond plaats middels een Ooievaarspas, dat is een pas voor inwoners van Den Haag die met een minimum inkomen leven. Deze pas geeft gratis toegang of veel korting voor cursussen, culturele bezoeken, sport etc. in de gemeente. Na de OC wilde deze cursiste naar het Voorbereidend Jaar, maar zegde op het allerlaatst af omdat ze het financieel niet kon dragen. Na overleg met de directeur werd er een voorstel gedaan aan haar: zij kon starten met het Voorbereidend Jaar, hoefde niets te betalen. Zij zou zich wel inspannen om middels crowdfunding geld bij elkaar te krijgen om alsnog te betalen. Als dat niet lukte, was het ook niet erg. Alles wat ze kon bijdragen was welkom,

Alles op risico van de academie. Omdat de klassen zo gevuld waren met wel betalende studenten was dit mogelijk.

Er ontstaat een discussie over cursusgeld, toegankelijkheid en inclusie.

Marek vertelt dat GRA jaren geleden iets had dat “Rietveld op Proef” heette waarbij een kandidaat 4 zaterdagen voor een klein bedrag kon proeven aan een studie op de GRA. Hiermee wilden ze een ander publiek bereiken, maar dat is niet gelukt. In het kader van toegankelijkheid. Momenteel wordt dit geëvalueerd en herzien, misschien komt er iets vergelijkbaars in de toekomst. Een korte kennismaking.

Er ontstaat een discussie over woningcrisis.

Bij GRA is het wel mogelijk om op zaterdagen non-EU studenten te hebben. Die zien ze vaak. Doordeweeks hebben deze deelnemers een baan (expat bijvoorbeeld) en op zaterdag is er tijd om de oriëntatiecursus te doen.

Tarja vertelt dat ongeveer 40 van de 60 Voorbereidend Jaar studenten doorstroomt naar de bachelor.

Marek vertelt dat ongeveer 35 van de 70 OC deelnemers naar DOGtime (deeltijd) of elders in de kunsten gaat. Dat betekent dat de Vooropleidingen ongeveer 50 van de 170 nieuwe bachelor studenten aanlevert. Dat is zo'n 30%.

10.10-10.30 Stand van zaken- ronde *allen* Een rondje waarin iedereen vertelt over de stand van zaken. Deze ronde kan een hele dag in beslag nemen want iedereen heeft zoveel te vertellen en te vragen. Tijdens deze ronde en de gehele dag blijkt hoe belangrijk deze Ronde Tafel is voor de deelnemers. We snappen elkaar, delen ervaringen, bieden steun, weten antwoord. Tussen de bijeenkomsten door is er regelmatig (telefonisch) contact tussen deelnemers. Er wordt tijdens deze ronde ook teruggekeken naar de vorige editie in Arnhem en daarvoor Utrecht, waar Eric-Jan nog bij aanwezig was. Ondertussen heeft Rob (St Joost) afscheid genomen, hij is met pensioen. Nonie neemt zijn plaats over en bevindt zich als nieuwkomer in een moeilijke positie. Bij St Joost zijn er reorganisaties aan de gang vanwege de overname door Avans Hogeschool. Er wordt gesproken over het clusteren van creatieve studies en daar kunnen anderen over meepraten, zoals WdKA.

Mai Linh vertelt over de veranderingen binnen de HKU bij haar afdeling. Om uit te leggen hoe groot het is: ze bereidt haar studenten voor op 17 bacheors en 3 AD's. In 14 zaterdagen (tweemaal per jaar) worden 7 zaterdagen besteedt aan een breed programma en 7 intens. Ze heeft nu 130 studenten, dat waren er 150. Het is een team van 5 docenten nu. Dat was een team van 15 tot 20 docenten, vooral ZZP en jaarcontracten. Dat was lastig om te managen en om er één geheel van te maken. De huidige 5 docenten zijn alles werkzaam in de bachelors, verschillende bachelors. Zij dragen 5 directeuren boven zich.

Gespecialiseerden komen op de vrijdag: Beeldende Kunst. Hiervan stroom een derde door naar de bachelor. Een aanzienlijk deel!

Snir zit voor het eerst aan de Ronde Tafel en ontmoet de anderen live. Hij kent Nonie via het MBO en ook Augusta is al bekend middels de Mbo studenten die op de academie komen. Snir vertelt over DAE, de verhuizing die aanstaande is en de veranderingen. Bij DAE zijn ongeveer 40-50 aanmeldingen voor de vooropleidingen. Deze vinden plaats op 26 zaterdagen, 23 keer les en 3 keer toelatingsgericht. De doelgroep waar ze op richten is 15-35 jaar. Ongeveer 50% stroomt door naar de bachelor. Van de 150 nieuwe eerste jaars bachelor is dus een zesde (18%) via de vooropleiding. Er is al winst te zien bij de bachelorstudenten in hun eerste jaar als ze een vooropleiding hebben gevolgd: ze durven meer en hebben een verbindende rol.

10.30-11.30 Introductie en rondetafelgesprek over **BKE/BPDB – facilitatie door Marek**
Marek heeft een presentie gemaakt en licht de P toe, maar geeft ook uitleg hoe er bij de GRA omgegaan wordt met de BKE en BDB.

Zanne vertelt dat bij de KABK de didactische bekwaamheidskursus voor een certificering eerst door de HKU werd gegeven. Docenten van de KABK gingen naar de HKU voor de lessen. Na verloop van tijd kwamen de docenten van de HKU die deze cursus verzorgden naar de KABK, eens per maand voor een jaar lang. Intern werden er op de KABK medewerkers opgeleid om zelf deze trainingen te verzorgen en dat heeft de afgelopen jaren zo gedraaid. Het was toen mogelijk om van de 10 bijeenkomst verspreid over 10 maanden er twee speciaal voor de voortraject docenten in thema te veranderen. Zo werden groepsdynamiek en differentiëren nieuwe thema's en hadden de voortraject docenten meer aan deze cursus. De toevoeging van de P lijkt iedereen een heel goed plan.

Er liggen diverse boeken op tafel: Critical Thinking van bell hooks, Wereldgericht onderwijs van Gert Biesta, Pedagogy of the Oppressed van Paulo Freire. En diverse boeken van de Rietveld, zoals het Classtalk boek van de open dag 2018 en het zelfevaluatie rapport uit 2025 van de bachelor of Fine Art and Design.

11.30-12.00 Delen bevindingen *allen*

12.00-12.45 Lunch Directeur Miriam Bestebreurtje schuift ook aan bij de lunch.

12.45-13.30 Tour door (Rietveld) gebouw *Tarja & Marek*

13.30-15.30 RT Agenda: *Zanne*

1. check NAW, schema Vooropleidingen samengevat. Er zijn wijzigingen. Zanne stuurt een geüpdatet versie mee met de notulen. Andere wijzigingen graag aan Zanne doorgeven voor verwerking.

2. Mededelingen: verdrietig bericht over Wiesje Gunnink. Wiesje heeft kort aan de Ronde Tafel gezeten als deelnemer namens ArteEZ. Helaas is zij recent overleden. Een groot gemis. Anne-Marie kon er vandaag niet bij zijn en vroeg om dit met de groep te delen.

Bericht van Alan namens OBK Zanne leest het bericht voor dat Alan gestuurd heeft:
Dag Zanne,

Die input was erg fijn en is in de voorlaatste ronde meegenomen door de schrijvers van het Beroepsprofiel. Namens hen ook (nogmaals) dank! Aangezien ik er de eerste niet bij kan zijn alvast een eerste reactie op je vraag;

Binnen het OBK is het profiel bewust zo opgesteld dat het richting geeft aan het domein als geheel, zonder één vast curriculum voor te schrijven. Het gaat vooral om een gemeenschappelijke taal over het beroep, over ontwerp- en kunstpraktijken in relatie tot maatschappij, technologie en context, en over het handelingsvermogen van afgestudeerden. Instellingen – en zeker ook vooropleidingen – behouden daarin uiteraard ruimte voor eigen accenten en pedagogische keuzes. Gericht op [het nieuwe boekje](#) zie ik wat betreft vooropleidingen vooral drie aandachtspunten/mogelijkheden:

Leerhouding: meer nadruk op onderzoekend werken, maatschappelijke positionering en omgaan met open, complexe vraagstukken. Verbinden met de omgeving: niet alleen via externe samenwerkingen, maar als vast onderdeel van reflectie op de rol van de maker/ontwerper in systemen en netwerken. Einddoelen: minder strikt disciplinair, meer gericht op professioneel handelen, ethiek, samenwerking en wendbaarheid.

Het profiel is dus geen blauwdruk voor één type vooropleiding, maar kan wel dienen als een uitnodiging om opnieuw te kijken naar waar we studenten voor opleiden en welke praktijken daarbij horen.

Groetjes, Alan

De link naar het nieuwe boekje staat in deze tekst.

Zanne zal een link meesturen naar de nieuwe kerndoelen van het VO-onderwijs: [Kerndoelen voortgezet onderwijs - SLO](#) op pagina 102 de kerndoelen kunst & cultuur.

In het kort:

Domein Artistiek creatief vermogen

Kerndoel 40 De leerling ontwikkelt artistiek creatief vermogen

- A Creatieve maak- en denkstrategieën
- B Ontwikkelen van creatieve vermogens
- C Betekenis geven

Domein Maken en betekenis geven

Kerndoel 41 De leerling maakt kunstzinnige uitingen

- A Verbeelden en creëren
- B Kunstzinnige technieken en vaardigheden

Domein Meemaken en betekenis geven

Kerndoel 42 De leerling maakt kunst en cultuur mee

- A Kunst en cultuur actief meemaken
- B Kunst en cultuur in context

Marek stuurt de link van de zelfevaluatie 2025 door.

3. Terugblik Dublin ECCITE 27 t/m 28 november 2025. Zanne zal bij de notulen dit aparte bestand meesturen in verband met de vele linkjes die erin staan. In Dublin waren Maartje, Stella en Diana ook aanwezig. Zoveel initiatieven en interessante ontdekkingen. Zie de aantekeningen.

4. Vooruitblik ELIA Biennial Conference bij ArtEZ Zwolle 18-20 november 2026. Zanne zit in ELIA workgroup art education for all en als zodanig betrokken bij het programma onderdeel van deze werkgroep op woensdag 18 november. ELIA [ELIA](#) organiseert om het jaar een grote biënnale van drie dagen waar een schat aan workshops, lezingen en activiteiten wordt aangeboden. Thema dit jaar is Going Off Centre en gaat onder andere over wat er geleerd wordt dat niet in het curriculum staat. Dit jaar is de biënnale heel dicht bij: in Zwolle! De vorige, waar Zanne met haar Europese organisatie ECCITE aanwezig was als programma onderdeel, was in Milaan. Het programma voor Zwolle is bekend en de inschrijving is open: [ELIA Biennial Conference 2026](#) .

Zanne roept alle RT deelnemers op om zich aan te melden en te komen naar Zwolle op 18, 19 en 20 november 2026.

5. Notulen RT 21, Arnhem 4 april 2025.

6. Blog www.ronde-tafel.org Alle edities en notulen zijn hier te vinden.

7. Nieuwe beroepsprofielen en invloed op Voortrajecten De verandering van 7 competenties naar 4 brengt een verandering teweeg in de curricula van vooropleidingen. Velen werken naar de competenties toe omdat deze als toelatingscriteria worden gebruikt bij de bachelor. Het geeft richting aan de programma's. Een duidelijke verandering in de nieuwe beroepsprofielen is het

samenvoegen van autonome en toegepaste richtingen. Er is nog maar één profiel voor bachelor in kunst én design. De publicatie van het OBK is hier te vinden: [Overleg Beeldende Kunsten](#).

8. Interessante artikelen, websites Deze zijn in de stencilpakketjes toegevoegd van de aanwezigen. Project Zero van Harvard is online hier te vinden: [Welcome to Project Zero | Project Zero](#) . En het NOS bericht dat op 30 maart verscheen: het basisinkomen voor kunstenaars in Ierland wordt voortgezet. De verantwoordelijken van het Ierse ministerie waren sprekers bij het online event van ECCITE in mei 2025. De kwamen bij het live event in Dublin vertellen dat het project Basic Income Artist Scheme zeer waarschijnlijk geprolongeerd zou worden. En hoera dat is gebeurd! Al hun onderzoeksdata staat publiekelijk online. Lees erover hier: [Basic Income for the Arts Scheme 2026-2029 Guidelines for Application](#)

9. RT 23 wordt in Zwolle voor, tijdens of na de ELIA Biennial. In voorjaar 2027 bij wie? Snir is enthousiast en probeert, want als we nog een keer in Eindhoven op die locatie willen samenkomen moet het snel, de RT in voorjaar 2027 bij de DAE te houden. Wordt vervolgd....

10. WVTTK Het was een hele fijne bijeenkomst vandaag met waardevolle uitwisselingen. We weten elkaar ook buiten de bijeenkomsten te vinden. Dank aan de gastheer en gastvrouw Marek en Tarja!

15.30-16.30 Borrel